

KOMPOZICIJA PLETENIN 2 – IZPITNA VPRAŠANJA

1. Kako se razlikujejo enosnutkovne, dvosnutkovne in večsnutkovne vezave? Kako se razlikujejo enofonturne in dvofonturne snutkovne vezave?

Enosnutkovne, dvosnutkovne in večsnutkovne vezave ločimo po št. polagalnikov. Enosnutkovno je pletenje z enim polagalnikom, dvosnutkovno z dvema in večsnutkovno z večimi polagalniki. Enofonturne so L-D snutkovne vezave, medtem, ko so dvofonturne D-D snutkovne vezave.

2. Kakšna je razlika med dvosnutkovnimi in dvofonturnimi snutkovnimi vezavami?

Dvosnutkovno je pletenje na strojih z dvema polagalnikoma, medtem, ko je dvofonturno pletenje na strojih z dvema igelnicama.

3. Kako simbolno prikazujemo snutkovne vezave. Naštejte in opišite prikaze vezav.

Tudi pri snutkovnem pletivu lahko narišemo zančno sliko, ki je realni prikaz vezave. Najenostavnejše in najpogostejše je risanje polaganja niti na igle, ki natančno opisuje gibanje polagalnikov. Potem poznamo gibanje polagalnikov, s katerim opišemo premike polagalnikov med razdelki (2-4/2-0 RAŠEL; 1-2/1-0 SNUTKOVNI AVTOMAT). In nato še vdev, ki je lahko poln (osnovne niti so vdete v vse očesne igle) oz. delen ali vzorčen (osnovne niti so vdete v izbrane očesne igle) ter pester (vdevamo niti različnih barv, debelin ali struktur).

4. Naštejte in opišite načine polaganj pri snutkovnem pletenju. Kakšno je najmanjše število osnov pri protismernem polaganju?

Polaganje na iglo, ki se deli na odprto in zaprto polaganje. Pri odprtem polaganju nastane odprta zanka. V odprti zanki se vezni deli zanke ne križajo. Pri zaprtem polaganju pa nastane zaprta zanka. V zaprti zanki se vezni deli zanke križajo. Smer polaganja, ki se deli na istosmerno ali protismerno polaganje. Pri istosmernem polaganju se oba polagalnika gibljeta v isti smeri. Pri protismernem polaganju se oba polagalnika gibljeta v nasprotni smeri. Število polagalnikov, ki se deli na enosnutkovno, dvosnutkovno in večsnutkovno.

5. V kakšni smeri se odvaja pletivo pri snutkovnem avtomatu in v kakšni smeri pri rašlu.

Pri snutkovnem avtomatu je odvlek pravokoten na igle, medtem, ko je odvlek pri rašlu vzporeden z iglami.

6. Kako se razlikujeta simbolna zapisa gibanj polagalnikov pri snutkovnem avtomatu in rašlu?

Pri snutkovnem avtomatu označujemo gibanje polagalnikov z zaporednimi št. 0, 1, 2... Pri rašlu označujemo gibanje polagalnikov s sodimi št. 0, 2, 4...

7. Naštejte in na kratko opišite temeljne enosnutkovne vezave.

Resa: vezava, pri kateri očesna igla polaga nit vedno na isto pletilsko iglo. Lahko je odprta ali zaprta, ter enoigelna ali dvoigelna. Se ne viha, razteznost pa je odvisna od razteznosti osnovnih niti in gostote pletiva. Triko: vezava, pri kateri zanke iz iste osnovne niti ležijo v dveh sosednjih stolpcih; izmenično oblikujejo eno zanko v enem in drugo v drugem zračnem stolpcu. Zračni stolpci imajo nemirno cik-cakasto strukturo; zanke v pletivu ležijo poševno. Lahko je odprti ali zaprti, ter polodprti ali polzaprti. Paranje poteka v nasprotni smeri pletenja. Se viha. Ima precejšnjo raztegljivost in zmerno elastičnost. Taft: vezava katere zanke iz iste osnovne niti ležijo v treh sosednjih stolpcih. Zračni stolpci imajo nemirno cik-cakasto strukturo; zanke v pletivu ležijo poševno. Lahko je odprti ali zaprti, ter polodprti ali polzaprti. Paranje poteka v nasprotni smeri pletenja. Se rahlo viha in ima manjšo razteznost kot triko ter polnejšo, manj porozno strukturo kot triko. Saten in žamet: vezavi katerih zanke iz iste niti ležijo v štirih/petih sosednjih stolpcih. Zračni stolpci imajo nemirno cik-cakasto strukturo; zanke v pletivu ležijo poševno. Lahko sta odprta ali zaprta, ter polodprta ali polzaprta. Paranje poteka v nasprotni smeri pletenja. Se rahlo vihata in imata manjšo razteznost kot triko in taft ter še polnejšo, manj porozno strukturo kot triko in taft. Atlas: vezava pri kateri poteka polaganje niti na pletilne igle tako, da se polagalnik nekaj zračnih vrst giblje v eni smeri, nato pa v nasprotni smeri. Zračni stolpci imajo nemirno cik-cakasto strukturo; zanke v pletivu ležijo poševno. Keper: vezava pri kateri poteka polaganje niti na na dve igli in pod eno iglo; najprej v eni, nato v drugi smeri. Izjemno gosto pletivo.

8. Kaj so sestavljene enosnutkovne vezave? Razložite in navedite primer.

To so temeljne enosnutkovne vezave, ki so med sabo kombinirane tako, da se v enem raportu menjavajo različna temeljna polaganja. Primer: enobarvna sestavljena enosnutkovna vezava.

9. Opišite lastnosti in videz enosnutkovnega pletiva.

V kombinaciji z neparnim ali vzorčnim vdevom ter večbarvnim vdevom nastanejo raznolike porozne, luknjičaste oz. drobnovzorčaste strukture.

10. Opišite videz in lastnosti odprte in zaprte rese ter enoigelne in dvoigelne rese.

Glej spodnja vprašanja!

11. Kako se po smeri polaganja ločita odprta in zaprta resa?

Odprta resa – polaganje na iglo izmenično z ene in druge strani. Zaprta resa – polaganje na iglo in pod iglo vedno z iste strani.

12. Kako pri pletenju dvoigelne rese dobimo pletene niti in kako plosko tekstilijo – pletivo?

Dvoigelna resa pri polnem vdevu oblikuje pletivo, medtem, ko pri neparnem vdevu oblikuje nepovezane stolpce zank, podobno kot enoigelna resa.

13. Opišite videz in lastnosti odprtega in zaprtega trikoja.

Vezava, pri kateri zanke iz iste osnovne niti ležijo v dveh sosednjih stolpcih; izmenično oblikujejo eno zanko v enem in drugo v drugem zračnem stolpcu. Zračni stolpci imajo nemirno cik-cakasto strukturo; zanke v pletivu ležijo poševno. Lahko je odprti ali zaprti, ter polodprti ali polzaprti. Paranje poteka v nasprotni smeri pletenja. Se viha. Ima precejšnjo raztegljivost in zmerno elastičnost.

14. Opišite videz in lastnosti odprtega in zaprtega tafta.

Vezava katere zanke iz iste osnovne niti ležijo v treh sosednjih stolpcih. Zračni stolpci imajo nemirno cik-cakasto strukturo; zanke v pletivu ležijo poševno. Lahko je odprti ali zaprti, ter polodprti ali polzaprti. Paranje poteka v nasprotni smeri pletenja. Se rahlo viha in ima manjšo razteznost kot triko ter polnejšo, manj porozno strukturo kot triko.

15. Opišite videz in lastnosti odprtega in zaprtega satena in žameta.

Vezavi katerih zanke iz iste niti ležijo v štirih/petih sosednjih stolpcih. Zračni stolpci imajo nemirno cik-cakasto strukturo; zanke v pletivu ležijo poševno. Lahko sta odprta ali zaprta, ter polodprta ali polzaprta. Paranje poteka v nasprotni smeri pletenja. Se rahlo vihata in imata manjšo razteznost kot triko in taft ter še polnejšo, manj porozno strukturo kot triko in taft.

16. Kako se po videzu (lice, hrbet), debelini, poroznosti in razteznosti razlikujejo triko, taft, saten in žamet?

Glej zgornja vprašanja!

17. Opišite videz in lastnosti atlasa.

Vezava pri kateri poteka polaganje niti na pletilne igle tako, da se polagalnik nekaj zračnih vrst giblje v eni smeri, nato pa v nasprotni smeri. Zračni stolpci imajo nemirno cik-cakasto strukturo; zanke v pletivu ležijo poševno.

18. Kako se po videzu in lastnostih ločita strmi in ojačeni atlas?

Strmi atlas – polaganje na sosednje igle. Ojačeni atlas – polaganje na lihe/sode igle. Ojačeni atlas ima daljše vezne dele zank ter gostejšo, bolj ojačeno strukturo v primerjavi s strmim atlasom.

19. Kako sta povezana imenovanje atlasa in gibanje polagalnikov pri pletenju atlasa?

Atlasi so imenovani po št. vrst gibanja polagalnikov v eno smer.

20. Opišite videz in lastnosti kepra.

Vezava pri kateri poteka polaganje niti na na dve igli in pod eno iglo; najprej v eni, nato v drugi smeri. Izjemno gosto pletivo

21. Definirajte zahtevnejše snutkovne vezave in naštejte njihove optične učinke.

Zahtevnejše snutkovne vezave so barvne in reliefne vzorčne strukture z različnimi optičnimi učinki: luknjičastimi, nagubanimi, stezniškimi. Pletejo se metrsko, uporabljajo pa se za izdelavo oblačil, hišnih tekstilij ali pletiv za posebne namene.

22. Definirajte in opišite enosnutkovne luknjičaste vezave. Od česa je odvisna nagubanost površine?

Luknjičasti vzorčni učinek nastane pri pletenju enofonturnega pletiva z vzorčnim vdevom. Enostaven in učinkovit luknjičast ali naguban vzorčni učinek nastane pri nepopolnem vzorčnem vdevu oz. vzorčnem zapiranju.

23. Definirajte in opišite dvosnutkovne luknjičaste vezave – filete. Od česa je odvisna višina luknjic in razdalja med njimi?

Dvosnutkovne luknjičaste vezave nastanejo pri neparnem oz. vzorčnem vdevu in protismernem polaganju. Filet je protismerna snutkovna vezava, ki nastane s protismernim polaganjem istovrstnih temeljnih vezav: triko, taft, saten, ali sestavljenih enosutkovnih vezav. Višina odprtin in razdalja med njimi je odvisna od vdeva in števila zančnih vrst.

24. Definirajte in na kratko opišite večsnutkovne luknjičaste vezave.

En polagalnik plete temeljno luknjičasto zančno strukturo v temeljni ali sestavljeni vezavi, ostali pa s polaganjem niti brez zapletanja zank utrjujejo zančno strukturo.

25. Opišite lastnosti tila in temeljna polaganja, ki ga sestavljajo. Kako simbolno prikazujemo vezavo til?

Til je najmanj dvosnutkovna vezava – prednji polagalnik izmenično na sosednjih iglah polaga odprto reso, zadnji pa z enakim gibanjem polaga niti v zanke, ki jih oblikuje prvi polagalnik. Nastane luknjičasto pletivo, z videzom satovja. Trivrstni in petvrstni til – til je vedno lihoštevilčen, ker zančni vrsti odprte rese v stolpcu vedno sledi zaprta zanka. Til se simbolno prikazuje s polaganjem na igle in zapisovanjem gibanja polagalnikov. Strukturo se lahko ponazori s šestkotno mrežo.

26. Opišite lastnosti markizeta in temeljna polaganja, ki ga sestavljajo. Kako simbolno prikazujemo vezavo markizet?

Je večsnutkovna, najmanj dvosnutkovna vezava, pri kateri prednji polagalnik plete odprto reso, zadnji pa s cik-cakastim polaganjem vlaga nit v zanke, ki jih oblikuje prvi polagalnik. Nastane luknjičasta struktura s kvadratnimi luknjicami. Markizet se simbolno prikazuje s polaganjem niti na igle in zapisovanjem gibanja polagalnikov. Temeljno strukturo se lahko ponazori tudi s pravokotno

mrežo, ki predstavlja reso, vanjo pa se riše gibanje povezovalnih in vzorčnih polagalnikov.

27. Opišite lastnosti stezniške mreže in temeljna polaganja, ki jo sestavljajo.

Je **najpogosteje uporabljena stezniška vezava, ki je zelo raztezna; štirisnutkovna vezava**, pri kateri dva **polagalnika protismerno pleteta izpeljanko odprte rese** s periodičnim zapletanjem zaprte zanke na enem ali obeh sosednjih stolpcih, **ostala dva polagalnika pa vpletata elastanski niti**. Vdev v vseh polagalnikih je delen, zato je **struktura porozna in zračna**. Uporablja se za **stezniško perilo in kopalke**, ki **delno prepuščajo UV žarke** in omogočajo porjavitev kože.

28. Kako pletemo in kako simbolno prikazujemo dvofonturne snutkovne vezave?

Dvofonturne snutkovne vezave pletemo na strojih z dvema igelnicama. Pri teh ločeno označujemo igle prednje in zadnje igelnice: **S** (prednja igelnica) in **Z** (zadnja igelnica); **rdeče pike** (prednja igelnica) in **črne pike** (zadnja igelnica); **velike pike** (prednja igelnica) in **manjše pike** (zadnja igelnica); **odebeljeni loki zank prednje igelnice**.

29. Opišite način pletenja in lastnosti dvofonturne rese.

Dvofonturna resa je pletena tako, da se osnovne niti polagajo izmenoma na sosednji igli prednje in zadnje igelnice. Drugače je ta zelo prožna vezava, uporablja pa se za pletenje res na modnih dodatkih ter za pletenje vrvic.

30. Opišite način pletenja in lastnosti dvofonturnega trikoja, tafta in satena.

Triko se pleče tako, da se nit polaga izmenično na sosednji par nasproti si stoječih igel. Drugače je to raztezno pletivo katerega struktura je podobna votkovnemu rebrastemu pletivu. Taft in saten se pleteta podobno kot triko, le da se polagalnik bočno premakne za 2 oz. 3 razdelke, medtem, ko je pri trikoju premaknjen samo za 1 razdelek.

31. Opišite način pletenja in lastnosti dvofonturnega atlasa.

Dvofonturni atlas je lahko pleten na podoben način kot enofonturni: nit je položena na nasproti si stoječi igli prednje in zadnje igelnice. Tak atlas imenujemo **ENOSTRANSKI DVOFONTURNI ATLAS**, ker so značilne atlasove zanke vidne le na licu pletiva. **DVOSTRANSKI DVOFONTURNI ATLAS** je pleten tako, da se polagalnik bočno giblje pri vsakem polaganju na igle prednje in zadnje igelnice.

32. Naštejte in opišite lasaste dvosnutkovne vezave.

Na dvofonturnih snutkovnih pletilnikih se lahko pleteta dve vrsti lasastega pletiva: **Petljasti pliš** se pleče vsaj z dvema polagalnikoma. Temeljna vezava je resa. Petlje pa so zapletene v vezavi triko. Temeljno nit polaga zadnji polagalnik, pliševo nit pa prednji polagalnik. Temeljne niti so položene le na igle, pliševe niti pa izmenično na igle in žičnike, ki so namesto igel vdeti v igle prednje igelnice. Temeljna nit lahko namesto rese pleče tudi atlas. **Rezani pliš** se pleče vsaj s tremi polagalniki. Prednji

polagalnik polaga prednjo temeljno nit na prednjo igelnico, zadnji polagalnik polaga zadnjo temeljno nit na zadnjo igelnico, srednji pa polaga pliševo nit na obe igelnici. Napleteno strukturo sestavljata dve temeljni pletivi, ki ju lasasto povezuje pliševo nit. Dvojno strukturo se po sredini na posebnem stroju nareže, da nastaneta dve plištasti pletivi. Dolžina lasu je odvisna od razmika med obema temeljnima pletivoma.

33. Naštejte in opišite vrste zadnjih strani, ki jih načrtujemo pri pletenju dvofonturnega desno-desnega žakara.

Črtasta, keper, lestvasta, dubl zadnja stran. Pri črtasti zadnji strani v vsaki zančni vrsti pletejo izbrane igle prednje igelnice (pletejo žakarski vzorec) in vse igle zadnje igelnice (pletejo črte). Licne zanke so zelo visoke. Pri keper hrbtni strani v vsaki zančni vrsti pletejo izbrane igle prednje igelnice (pletejo žakarski vzorec) ter izmenično izbrane igle zadnje igelnice (pletejo keper pikčasto zadnjo stran. Licne zanke so nižje kot pri enakem žakaru s črtasto zadnjo stranjo. Licna stran je pogosto rahlo nagubana.

34. Definirajte in opišite intarzijske vzorce.

Večbarvni so tudi levo-desni intarzijski vzorci, pleteni na votkovnih pletilnikih z intarzijskimi vodilci niti. Barvne niti so na mejah barvnih ploskev prekrížane, zato na hrbtni strani ni gostega sistema založenih niti: viseče niti so redke, naknadno so lahko postrížene (npr. pri nogavicah, pri rombastih vzorcih so kratke in nevidne.